א גוט מארגן, זונטאג פרשת בהר-בחוקותי, ט"ז אייר תשפ"ד. א פרייליכן, לעכטיגן און געבענטשטן גוט מארגן; א פרייליכן, לעכטיגן און געבענטשטן טאג; א פרייליכן, לעכטיגן און געבענטשטן וואך; און א פרייליכן, לעכטיגן און געבענטשטן תמיד.

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, מיר גרייטן זיך מיט גרויס התרגשות צום גרויסן טאג ל"ג בעומר, די יומא דהילולא פון רבי שמעון בר יוחאי. הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, די התרגשות איז גאר גרויס. סיי ביי דעם ליל שישי שיעור און סיי ביי שלש סעודות האבן מיר ארומגערעדט ביאורים אלס אן הכנה צו דעם גרויסן טאג ל"ג בעומר: די הייליגקייט פון דעם טאג, די הכנה צו קבלת התורה, און די גרויסקייט פון די אורות וואס שיינען דעמאלטס. עס לוינט זיך עס אויסצוהערן, ווייל עס וועט זיכער געבן א געוואלדיגן חיזוק, א געוואלדיגע הכנה, און א געוואלדיגע בענקעניש און התרגשות צו דעם גרויסן טאג.

אויך וויל מען דא דערמאנען, הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, אז מארגן ביינאכט, מאנטאג נאכט גלייך נאך מעריב, וועט פארקומען דא ביי אונז פארנט פון בית המדרש — ברוב עם הדרת מלך, כאיש אחד בלב אחד — א מעמד התרגשות והתעוררות, א מעמד שמחה, א מעמד אויפצופלאקערן אן אש להבה און זיך מדבק זיין בה' ובמשה עבדו. מיר וועלן ארויסברענגען די לעכטיגקייט פון דעם גרויסן טאג, דעם אור, די התלהבות, דעם ברען און די התרגשות פון ל"ג בעומר, און די דביקות אינעם בורא ברוך הוא, ככתוב: "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום".

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, לאמיר זיך אלע אינאיינעם צוזאמענקומען. מ'דארף זיך אנשטרענגען צו קומען צוזאמען, ארויסצוגעבן די הרגשים פון שמחה און התעוררות, און די אש להבה פון די גרויסע עבודה וואס מ'הארעוועט א גאנץ יאר פארן קומענדיגן יאר. מ'גרייט זיך יעצט צו קבלת התורה, און מ'דארף וויסן אז אזעלכע מעמדים דערנענטערן אונז צום אייבערשטן, עס איז מקדש כבוד שמים און עס ברענגט א געוואלדיגע אינערליכע אש להבה. עס לייכט אויף אונזער הארץ, אונזער מוח, אונזער ערליכקייט און אונזער התקרבות צום הקדוש ברוך הוא אין דעם ביטערן גלות, פאר יעדן איינעם - אנשים, נשים וטף, בחורים וגם בתולות, זקנים עם נערים. דער הייליגער באשעפער זאל העלפן.

ס'דערמאנט מיר א מעשה ביים זיידן זכרונו לברכה. יארן צוריק, גאנץ אנפאנג ווען מ'האט געעפנט די ישיבה אין וויליאמסבורג, פלעגט מען יעדן פרייטאג ארויסשיקן די בחורים צאמצושטעלן געלט כדי די ישיבה זאל האבן א קיום און א הכנסה. עס זענען דעמאלט געווען שווערע צייטן, סאך יארן צוריק אין די אנהייב יארן פון אמעריקע.

איינמאל איז מען געקומען צום זיידן זכרונו לברכה און אים דערציילט אז איינער פון די בחורים גייט נישט נאך געלט פאר די ישיבה. דער זיידע האט אריינגערופן דעם בחור און אים געפרעגט פארוואס ער גייט נישט. האט דער בחור געענטפערט אז (אין יענע יארן איז דער מאנסי-וויזשניצער רבי וואס איז דעמאלט געווען דער וויזשניצער רב פון די וויזשניצער קהילה אין וויליאמסבורג) געווען אין א שווערן מצב, און ער גייט נאך געלט פאר דעם רב און זיין משפחה.

האט אים דער זיידע זכרונו לברכה געזאגט: "אה, דו גייסט נאך געלט דאס איז גוט. דער עיקר איז אז מ'גייט נאך געלט און מ'געבט זיך אוועק פאר א צווייטן איד. צי מ'גייט פאר די ישיבה צי מ'גייט פאר א צווייטן רב, דער עיקר איז אז מ'גייט נאך געלט."

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער! דער אמת איז, צי מען גייט צו אונזער הדלקה אדער מען גייט צו א צווייטנ'ס הדלקה - איז דען דא א חילוק? בעצם איז דאך דאס אלעס "כאיש אחד בלב אחד". יעדער מקום האט זיך זיינע אייגענע התרגשות און זיינע געהויבענע מאמענטן. אבער אז עס קומען זיך צוזאמען מענטשן וואס הארוונען א גאנץ יאר אינאיינעם אויף פנים מאירות, אשב"ש, מיט אזויפיל עבודת הקודש. ווען מיר קומען זיך צוזאמען כאיש אחד בלב אחד, גיט עס אונז חיזוק ווייטער אנצוגיין און עס שטארקט איינעם דעם צווייטן. יעדע פלאץ איז טאקע קודש, קודש קדשים; יעדע פלאץ איז הייליג און יעדע פלאץ איז לעכטיג. דער עיקר איז אז מיר זאלן זוכה זיין צו די אלע הארות און צו די אלע לעכטיגקייטן פון די הייליגע טעג, בעזרת השם ובסיעתא דשמיא.

דער שומרי אמונים רבי, רבי אהרן ראטה זכר צדיק וקדוש לברכה, האט אמאל דערציילט אז ער האט געחלומ'ט ווי ער טרעפט דעם הייליגן צאנזער רב אין חלום, און ער האט אים געפרעגט וואס זיין תיקון הנפש איז. **האט אים דער הייליגער צאנזער רב געענטפערט, אז זיין תיקון הנפש איז ער זאל משעבד זיין יעדן אבר און יעדן גיד פארן הייליגן באשעפער**. הערט, הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, דער תיקון נפש פון א איד איז "לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו".

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, מ׳דארף דאס חזר׳ן: **איך האב נישט קיין רצונות, איך וויל גארנישט, נאר צו טון דעם רצון השם**. דאס וואס דער אייבערשטער טוט מיט מיר, דאס איז דער רצון השם; אזוי וויל דער אייבערשטער, אזוי האט דער אייבערשטער פארשריבן, און דאס איז פאר מיר גוט — דאס איז לטובה ולברכה, לששון ולשמחה. צי איך פארשטיי יא אדער איך פארשטיי נישט, עס מאכט נישט אויס צי עס קוקט מיר אויס ווי עס איז רע אדער טוב, **איך גלייב און איך גלייב אז עס איז טובה וברכה, ששון ושמחה, חסד ורחמים גלויים**.

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, א איד האט פארציילט אז ווען ער איז אלט געווען פערצן יאר, איז ער אמאל געווען אויף שבת אין ווארשא ווען דער ״אמרי אמת״ פון גער איז דארט געווען. שבת אינדערפרי נאך קידוש האט דער אמרי אמת געזאגט תורה, און ער האט געזאגט אזוי: מ׳האט געזאגט ביי די פסוקי דזמרה שבת אינדערפרי, ״תּוֹרַת ה׳ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ, עֵדוּת ה׳ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי. פִּקּוּדֵי ה׳ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב, מִצְוַת ה׳ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם. ״יִרְאַת ה׳ טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי ה׳ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו״. דער אמרי אמת לייגט צו נאר איין ווארט: ״**אויב**״ ״הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים״.

איר הערט, הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער? א געוואלדיגער רעיון וואס דער ״אמרי אמת״ פון גער האט געזאגט מיט זיין קדושה און טהרה: ווען איז ״תורת ה׳ תמימה משיבת נפש״? ווען איז די תורה פונעם אייבערשטן א זאך וואס ברענגט ישוב הדעת און מנוחת הנפש? ווען איז עס ״מחכימת פתי״, ״משמחי לב״, ״ברה מאירת עינים״, ״טהורה עומדת לעד״, און ״אמת צדקו יחדיו״? דאס אלעס פאסירט ווען א מענטש פארשטייט אז די תורה איז ״נחמדים מזהב ומפז רב״ – אז עס איז פיל שענער, גלוסטיגער און באַטעמ׳טער; ווען ער האט עס ליב פיל מער ווי גאלד און דאס טייערסטע געלד, מער ווי דיימאנטן און פערל שטיינער; ווען עס איז אים זיסער ווי די זיסטע האניג און די זיסטע זאך וואס עקזיסטירט נאר אויף דער וועלט. דעמאלטס אנערקענט מען דאס באמת.

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, א איד דארף אנקוקן די תורה, די עבודה, די יראת שמים, תיקון המידות, שמירת הקדושה, שמירת הדיבור, שמירת העיניים, שמירת האזניים, די אמונה און בטחון, דעם שלום, דאס פנים מאירות, און דאס גאנצע שמחה׳דיגע און פרייליכע לעבן – ער דארף אנקוקן דאס אלעס אלס די זיסססטע, טייערסטע, שענסטע און בעסטע זאך. עס איז נישטא גארנישט אנדערש אויף דער וועלט אויסער תורה, עבודה און יראת שמים. דעמאלטס וועט ער מרגיש זיין און זען אז יא, עס איז ״משיבת נפש״, עס איז ״מחכימת פתי״, עס איז ״משמחי לב״, און עס איז ״ברה מאירת עינים״. עס וועט אים לייכטן, עס וועט אים זיס זיין, און עס וועט אים זיין געשמאק.

מ׳דארף גליבן אז גארנישט אויף די וועלט איז נישט זיסער, נישט בעסער און נישט שענער ווי די תורה. און בכלל, ס׳איז נישט נאר אז ס׳איז נישט זיסער און בעסער, **נאר ס׳עקזיסטירט נישט אויף די וועלט קיין שום זיסע זאך, שיינע זאך אדער גוטע זאך, אויסער ״תורת ה׳ תמימה״ – נאר דעם אייבערשטנ׳ס תורה, מנהגים און מסורה, נאר מוסר און חסידות, און נאר ״ויאמינו בה׳ ובמשה עבדו״. דאס איז די איינציגסטע שיינקייט, זיסקייט און לעכטיגקייט פון די וועלט**.

אה, הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער. ווען עס איז געווען די ערשטע וועלט מלחמה, זענען אסאך רבי׳ס און רבנים פון פוילן און גאליציע אנגעקומען קיין אונגארן. איינער פון זיי איז געווען רבי צבי רודניקער, א זון פונעם גארליצער רב, וואס איז אויך אנגעקומען קיין אונגארן. עס איז געווען א חסיד וואס האט געהאט א ספק צו ווען ער זאל גיין אויף שבועות: צי ער זאל גיין צום בעלזער רב — ער האט זייער שטארק געוואלט גיין קיין בעלזא, ווייל ווען דער בעלזער רב איז נאך געווען אין גאליציע האט ער נישט געקענט אריבערגיין די גרעניץ און אויך צוליב די ווייטקייט, אבער יעצט אז דער בעלזער רב געפינט זיך דא, קען ער דאך גיין צו אים אויף שבועות — אדער זאל ער ענדערש גיין צום גארליצער רב׳ס זון, וויבאלד עס קען גאר זיין אז דער רודניקער רב וועט נישט האבן קיין מנין, און אויב ער וועט אהינגיין וועט ער משלים זיין דעם מנין. צום סוף האט ער זיך מיישב געווען אז ער וויל גיין צום רודניקער רב. ווען ער איז אנגעקומען, האט אים דער רודניקער רב געזאגט אז ער האט אים ממש מחיה געווען, ווייל ער איז טאקע געווען דער צענטער צום מנין. האט אים דער רודניקער רב געזאגט: ״איך וועל דיר דערציילן א מעשה. רבי אלעזר קאזשניצער, דער זון פונעם הייליגן רבי משה קאזשניצער, פלעגט ארומפארן אין די דערפער און שטעט מעורר זיין אידישע קינדער צו תשובה און זיי מקרב זיין צום אייבערשטן. איינמאל איז ער אנגעקומען אין א שטאט, אבער ער האט נישט געהאט מיט זיך זיינע שבת׳דיגע קליידער, ער האט נישט געהאט צו עסן אויף שבת. די מענטשן דארט אינעם פלאץ וואו ער איז אנגעקומען האבן געזארגט אז ער זאל האבן א גוטע אכסניא, בגדי שבת, און וואס צו עסן. מוצאי שבת האט ער געזאגט אז עס האט אים ממש מחיה געווען; ער האט געהאט אן עונג שבת, א תענוג און א נחת רוח, און ער גייט יעצט דערציילן א מעשה.

ער האט דערציילט אזוי: דער הייליגער חוזה פון לובלין האט געהאט א מנהג, אז ווען מ׳האט אים מכבד געווען מיט סנדקאות, האט ער אנגעטון א ספעציעלע קאפאטע. איינמאל, אין א פשוט׳ן טאג ווען ער האט נישט געהאט קיין סנדקאות, האט מען אים געזען גיין מיט די

קאפאטע וואס ער פלעגט געוועגליך טראגן נאר ווען ער איז געווען סנדק. עס איז געווען א וואונדער, האט מען אים געפרעגט דערויף. האט דער לובלינער רבי דערציילט אזוי: עס איז געווען עטליכע יאר פריער, ווען דער יריד אין לובלין פלעגט פארקומען ערב שבת. איין מאל איז א פשוט'ער איד אנגעקומען צום יריד אין לובלין און ער האט נישט געהאט קיין צייט אהיימצופארן אויף שבת, האט ער געמוזט בלייבן אין שטאט. ער איז געגאנגען צו א גאסט-הויז, וואו מען האט אים געזאגט וויפיל ער וועט דארפן באצאלן פאר'ן שבת. האט ער געטראכט ביי זיך: אין לובלין איז דאך דא א רבי מיט חסידים, דארט גיט מען צו עסן און צו שלאפן און מען בעט נישט קיין געלט. ער וועט אויך אהינגיין; וואס קען שוין זיין? העכסטענס מוצאי שבת וועט ער דארפן אריינגיין מיט א קוויטל און געבן א פדיון פון צוויי רעניש, וואס דאס איז פיל ביליגער וויפיל זיי בעטן דא אין דעם האטעל, אין די אכסניא.

און אזוי איז טאקע געווען. ער איז געגאנגען צווישן די חסידים דארטן ביים רבי'ן פון לובלין, מען האט אים מכבד געווען מיט עסן, מיט שלאפן, און מיט אלעס וואס ער האט געדארפט. מוצאי שבת איז ער אריין מיט א קוויטל צום הייליגן חוזה, ער האט געגעבן צוויי רייניש, און איז צוריק אהיימגעפארן.

יארן זענען פאראיבער, ער איז נסתלק געווארן, ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום און מ'האט אים געשטעלט פאר'ן בית דין של מעלה. בחיים חיותו איז ער געווען א מדקדק במצות האט מען אויבן אין הימל נישט געהאט קיין גרויסע טענות אויף אים, און מ'האט אים געוואלט פסק'ענען גראד גן עדן. ער איז געווען אן ערליכער סוחר, א שומר תורה ומצוות, ער האט געהאט קבועה'דיגע שיעורים און ער האט געדאווענט ערליך; מער וויינציגער איז נישט געווען אויף אים קיין גרויסע טענות. למעשה האט דער בית דין של מעלה מכריע געווען אז ער קען נישט אריינגיין אין גן עדן, ווייל ער איז נישט געווען כשר גע'מל'עט. ער האט גע'טענה'ט אז ער האט קיינמאל נישט געוואוסט דערפון און אז דער מוהל איז שולדיג, אבער מ'האט אים געזאגט: "סוף כל סוף ביסטו נישט כשר גע'מל'עט, מיר קענען דיר נישט אריינלאזן אין גן עדן."

האט ער זיך גענומען שרייען: "דאס איז אן עולם האמת? איך בין אמאל געווען ביים רבי'ן פון לובלין, וועמען מ'האט גערופן דער 'חוזה' ווייל ער האט געזען פון איין עק וועלט ביזן צווייטן. איך האב אים געגעבן א קוויטל; ווען איך וואלט נישט געווען גע'מל'עט ווי עס דארף צו זיין, וואלט דער רבי פון לובלין עס זיכער געזען און ער וואלט מיר געזאגט. אז דער רבי פון לובלין האט מיר גארנישט געזאגט, האב איך א טענה אויף אים: פארוואס האט דער רבי מיר גארנישט געזאגט, און יעצט לאזט מען מיר נישט אריין אין גן עדן?"

מ'האט אויבן אין בית דין של מעלה אויסגעהערט זיין טענה, און מ'האט גע'פסק'נט אז דער רבי פון לובלין דארף דאס טאקע מתקן זיין. דער רבי פון לובלין האט דעמאלטס געמאכט א תיקון פאר דעם מענטש אויף יענער וועלט. דער רבי פון לובלין האט דערציילט אז ער איז וועגן דעהם געגאנגען יענעם טאג מיטן סנדקאות קאפאטע היות ער האט באוויזן צו מאכן א תיקון.

האט ר' אלעזר קאזשניצער געזאגט: "קוקט נאר אן, דער מענטש איז נישט געפארן און נישט געקומען ספעציעל צום רבי'ן פון לובלין; ער איז געקומען קיין לובלין פאר זיינע געשעפטן. ער איז פשוט געגאנגען צום רבי'ן פון לובלין כדי צו שפארן געלט, ער זאל נישט דארפן צאלן טייערע פרייזן אין א האטעל. סך הכל איז ער אריינגעקומען געבן א קוויטל זיך צו שפארן געלט, און אפילו הכי האט דער רבי פון לובלין אים געדארפט טון א טובה לכבוד דעם אויף יענער וועלט."

האט רבי אלעזר קאזשניצער ווייטער געזאגט: "איך זאג ענק צו פאר אלע וואס האבן מיר ארויסגעהאלפן דעם שבת, איך וועל קיינעם פון אייך נישט בלייבן שולדיג, איך וועל אייך שטענדיג טון א טובה." אזוי דערציילט דער רודניקער רב. דער רודניקער רב האט דאס יעצט געזאגט פאר דעם איד וואס איז געקומען צו אים אויף שבועות; ער האט אים אויך געוואלט מכיר טובה זיין פארן קומען צו אים אויף שבועות, מיט דעם וואס ער האט אים משלים געווען דעם מנין און אים מהנה געווען.

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, הערט נאר די טיפקייט, די געוואלדיגע ווערטער. מ'רעדט דאך פון א צדיק קדוש וטהור, א צדיק יסוד עולם, דער הייליגער חוזה פון לובלין. אבער וויבאלד ער איז געווען ביים רבי'ן פון לובלין און ער האט אים געגעבן צוויי רייניש, איז ער אים שוין געבליבן שולדיג. רבי אלעזר קאזשניצער איז געבליבן א בעל חוב ווייל מ'האט אים געגעבן בגדי שבת און אים געגעבן צו עסן אויף שבת. דער רודניקער רב איז געבליבן א בעל חוב ווייל ער איז געקומען צו אים אויף שבועות, ער האט אים משלים געווען דעם מנין, און ער האט אים געמאכט א שיינעם יום טוב.

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער! ווייסט דען א מענטש, ווען ער טוט א טובה פאר א צווייטן, וואס עס גייט אים אלץ צוריקקומען? וואספארא שכר ער גייט אלץ האבן דערפאר? כאטש באמת דארף מען זיך אוועקגעבן און טון פאר אנדערע אידן בלויז פארן אייבערשטנס וועגן, אן קיין

שום פניות און אן קיין שום חשבונות – פשוט ווייל אזוי וויל דער אייבערשטער, אז איין איד זאל זיך אוועקגעבן פארן צווייטן. אבער די מעשיות ווייזן אונז ווי חשוב עס איז אויבן אין הימל ווען א איד טוט א טובה פאר א צווייטן, און וויפיל זכותים און גוטע זאכן עס קומען פאר דעם איד דורך דעם וואס ער האט געהאלפן א צווייטן. אויב יענער איז א צדיק, קען ער דיר אליין באצאלן, און אויב נישט, באצאלט דער אייבערשטער; דער אייבערשטער באצאלט סיי ווי, ווייל אפילו ווען א צדיק באצאלט, איז עס אויך דער אייבערשטער וואס באצאלט. הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, ווען א איד איז מבטל זיין רצון אינגאנצן פארן רצון השם און ער געט זיך אוועק פארן באשעפער – וויפיל ער לייטערט אויס, רייניגט און הייליגט דערמיט זיין נשמה קדושה וטהורה!

ווער קען זאגן אז ער איז ראוי צו גיין אין גן עדן? בין איך דען גרייט? בין איך אויסגעהאלטן? א איד קען דאך דאס נישט זאגן. מ׳דארף האבן – ווילאנג מ׳לעבט לאריכות ימים ושנים טובים דא אויף דער וועלט – אסאך ישועות, אסאך הילף, און אסאך חסד ורחמים פונעם הייליגן באשעפער; מ׳דארף האבן אסאך זכותים. יעדער איינער האט וואס מתקן צו זיין. הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, דער יסוד היסודות איז: געב דיך אוועק פון דיר אליין! טראכט נישט פון דיר, זארג נישט פאר דיר, לעב נישט פאר דיר, און זיי נישט פארנומען מיט זיך – מיט׳ן ראטעווען "מיך", מיינע נערוון, אדער מיינע כוחות. מ׳דארף ראטעווען אנדערע מענטשן אויף אן אופן פון מסירות נפש.

דער הייליגער ראפשיצער רב האט אמאל געזאגט, אז עס זענען דא מצוות וואס ער וויל נישט טון, און עס זענען דא עבירות וואס ער וויל יא טון. למשל, מענטשן זאגן אז עס איז א מצוה יענעם עוקר מן השורש צו זיין – אזא מצוה וויל ער נישט טון. מענטשן זאגן אז עס איז אן עבירה צו געבן פאר יענעם א טרונק וואסער – אזא עבירה וויל ער יא עובר זיין. הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, מ׳גרייט זיך זיך מקשר צו זיין צו רבי שמעון, אבער רבי שמעון האט זיך אוועקגעגעבן פאר אידישע קינדער; רבי שמעון האט נישט געטראכט פון זיך אליין. רבי שמעון האט געלעבט פאר כלל ישראל; ער איז מוותר געווען אלעס פון זיך פאר א צווייטן.

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, עס זענען דא אזויפיל קריגערייען; אזויפיל משפחות, אזויפיל חברים, אזויפיל מענטשן. מען טראכט נאר פון זיך, פון מיין כח, פון מיין געזונט, פון מיין דעה, און פון מיינע הנאות, און מען צוברעכט און מען צוקלאפט אנדערע אידישע קינדער. אוי, א שאד, א שאד, א שאד פאר אייערע נשמות, א שאד פאר אייערע גופים, און א שאד פאר אייערע דורות.

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, זיך אוועקגעבן פאר יענעם, זיך מוותר זיין און זיך מבטל זיין פאר א צווייטן – כל שכן בין אדם לחבירו, און קל וחומר דארט וואו די תורה אליין איז מחייב. הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, מיר לעבן אין א דור פון עקבתא דמשיחא; אונזערע נשמות דארפן אזויפיל תיקונים, און אונזערע גופים דארפן אזויפיל תיקונים. ווער, ווער קען זיך אונטערנעמען צו זאגן אז ער איז זכאי בדין? די איינציגסטע לימוד זכות וואס מיר האבן איז די טרדת הגלות. אבער אויב ביסטו זיך נישט מוותר און מבטל פאר׳ן אייבערשטן און פאר אנדערע אידן, וואס פאר א זכות האבן מיר נאך?

דער זכות וואס מיר האבן איז, אז מיר זאגן פאר׳ן אייבערשטן: "איך האב מיך אוועקגעגעבן פאר דיר, איך האב מיך אוועקגעגעבן פאר דיינע קינדער, איך האב מיך אוועקגעגעבן פאר דיין תורה, איך בין מיך מבטל." וויאזוי זעט מען ווען א מענטש איז זיך מבטל? אז ער האט נישט קיין רוגזה אדער א שווער הארץ, און ער איז נישט אפגעהאקט מיט קיינעם אויף דער וועלט. יעדער איז גוט, יעדער איז פריילך. איך טו פאר אנדערע אידן, נישט קיין חילוק וואס מיין פאזיציע איז אדער וואו מיין פלאץ איז. איך עקזיסטיר נישט; איך טו אלעס פאר׳ן אייבערשטן, פאר די תורה, פאר די מסורה, און פאר אידישע קינדער. אה, דעמאלטס ווייסט א מענטש אז ער האט דעם זכות, דעם גרויסן זכות, און מען זעט עס דורך פנים מאירות. ווען א איד פירט זיך אויף מיט א פנים מאירות, מיט אמונה, מיט שלום, מיט שמחה און מיט בטחון; מען דיקטאטורט נישט אנדערע מענטשן, מען טרעט נישט אויף אנדערע, מען טיילט נישט איין פאר יענעם און מען פרובירט נישט צו פארעכטן אנדערע; מען לעבט פריילך און יעדער ארום מיר איז פריילך, און איך מאך יעדן פריילך – דעמאלטס ווייסט א מענטש אז ער טוט וואס ער קען. אוודאי זענען דא נסיונות. די נסיונות פון עקבתא דמשיחא, רחמנא ליצלן, ווער האט דאס געקענט גלייבן? ווער האט גע׳חלומ׳ט וואספארא שוועריגקייטן עס קומט אלץ אריבער?

הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, לאמיר זיך אנגרייטן צו די געוואלדיגע, הייליגע, לעכטיגע און ריינע דערהויבענע טעג. מיר געפינען זיך יעצט אין די ספירה פון הוד. אה, הייליגע לעכטיגע אידישע קינדער, ס׳איז שוין ערב שבועות, לאמיר זיך אויסבעטן און אויספועל׳ן אלעס גוטס. לאמיר יעדן מוחל זיין און איבערבעטן, לאמיר זיך מקרב זיין צום אייבערשטן און לעבן א תורה׳דיגע, הייליגע, לוסטיגע און לעכטיגע לעבן. זאל דער הייליגער באשעפער העלפן מיר זאלן פועל׳ן אלעס גוטס און כל מיני ישועות, און אלע תפילות זאלן אנגענומען ווערן לרצון. און לעכטיגן תמיד.